

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3578

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3578

NO. 296. — ŠTEV. 296.

NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 17, 1932. — SOBOTA, 17. DECEMBRA 1932

VOLUME XL. — LETNIK XL.

PAUL BONCOUR SKUŠA SESTAVITI MINISTRSTVO

PREDNO BO HOOVER SESTAVIL POSEBNO POSLANICO, BO POČAKAL NADALJNIH RAZVOJEV

Stališče, ki ga zavzemajo voditelji v poslanski zbornici je onemogočilo vsak sporazum. — Herriot je bil ba je obveščen, da je Amerika pripravljena nadaljevati pogajanja. — Paul Boncour se je dolgo posvetoval z bivšim ministrskim predsednikom Herriotom.

PARIZ, Francija, 16. decembra. — Joseph Paul Boncour, energični francoski vojni minister v Herriotovem kabinetu, si je nocoj obupno prizadeval sestaviti novo francosko vlado, ki ima rešiti težavno nalogo, namreč uravnati zadevo vojnega dolga med Francijo in Združenimi državami.

Malo prej je bila ta naloga poverjena Camillu Chautempsu, ki ji pa ni bil kos.

Voditelji v poslanski zbornici so namreč še vedno odločno proti Herriotovemu predlogu, da bi Francija plačala del vojnega dolga, ki je zapadel dne 15. decembra. Ker mu ni bilo mogoče napraviti načrta, ki bi bil sprejemljiv za zbornico, mu je tudi bivši ministrski predsednik Herriot odrekel sodelo vanje.

Paul Boncour je bil zelo zamišljen in molčeč, ko se je vrnil iz Elizejske palače, kamor ga je bil pozval predsednik francoske republike.

Dejal je le, da je rekel predsedniku Lebrunu, da ne more prevzeti za uspeh nobene odgovornosti, dokler se ne posvetuje s Herriotom.

— Jutri bom odgovoril predsedniku, — je rekel ter se nervozno gladil po razmršenih laseh.

Joseph Paul Boncour je ameriškim državnim uradnikom bolj znan nego vsi drugi francoski državniiki. Že dolgo let zastopa Francijo na raznih ženevskih konferencah in tam je prišel v stik z možmi kot so naprimer Hugh Gibson, Hugh R. Wilson, senator Claude A. Swanson ter državni tajnik Henry L. Stimson.

Paul Boncour je tudi sestavil francoski razorožitveni načrt, kojega geslo je: — Narodna varnost proti invaziji.

Pariz še vedno čaka na kak migljaj iz Washingtona, ki bo izvedel pomirjajoč vpliv na francosko zbornico.

Zatem ko je Chautemps obvestil predsednika francoske republike, da se mu ni posrečilo stvoriti vlade, je podal naslednjo izjavo: —

— V namenu, da rešim nalogo, ki mi jo je poveril predsednik republike, sem se posvetoval z raznimi osebami glede problema, ki je ustvaril to krizo. Konferiral sem z voditelji poslanske zbornice, pa jih nisem mogel pripraviti, da bi se strinjali s Herriotovim predlogom, da mora Francija zadostiti svojim obveznostim.

V glavnih krogih prevladuje mnenje, da je v brzojavki, ki jo je poslal washingtonski poslanik Claudel Herriotu, namignjeno, da bi bilo mogoče pridobiti washingtonske kroge za nadaljna pogajanja, dasi je termin za plačilo dolga že potekel.

WASHINGTON, D. C., 16. decembra. — Zaenkrat se še ne ve, kaj bo storila ameriška vlada v zadevi vojnih dolgov. Vse je odvisno od razvojev v evropskih državah, predvsem seveda v Franciji.

Predsednik bo poslal o tem problemu kongresu posebno poslanico, v kateri pa najbrž ne bo priporočil revizije vojnih dolgov.

Razni francoski državniiki še vedno upajo, da bo postala francoska poslanska zbornica drugačnega mnenja ter končno uvidela, da je bil Herriotov predlog glede plačila vojnih dolgov povsem na mestu.

Danes sta bila pri predsedniku državni tajnik Stimson in zvezni zakladničar Mills ter sta se z njim

Glasovanje o dobrem pivu pred Božičem

MEHIKA JE IZSTOPILA IZ LIGE NARODOV

Bila je prisiljena k izstopu, da zniža izdatke. — Ako preneha depresija, bo mogoče prosila za zopetni vstop.

Mexico City, Mehika, 16. dec. Zunanji minister Manuel Tellez je uradno potrdil vest, da je Mehika naznanila svoj odstop iz Lige narodov. Mehika je morala izstopiti iz Lige, kar pa ne stoji v veljavo pred pretekom dveh let, kakor določa pogodba Lige, da zmanjša vladne izdatke.

— Z ozirom na splošno svetovno depresijo, ki je zadela tudi našo deželo, — je rekel Tellez, — in z ozirom na vladni načrt za izboljšanje gospodarskih razmer, se je predsednik republike v dogovoru s finančnim in zunanjim ministrom odločil, da Mehika naznaní svoj odstop od Lige, ki naj po Liginih določbah stopi v veljavo leta 1914.

Naznanilo je bilo 3. decembra poslano Liginemu tajniku v Ženevi.

Mehiško sodelovanje v Ligi kaže svoj rekord v kratkem času, kajti v Ligi je bila samo 14 mesecev.

Prvo nezadovoljstvo Mehike glede Lige narodov se je pokazalo pred dvema mesecema, ko so zvezni senatorji zahtevali, da Mehika takoj izstopi iz Lige narodov, ker se more znesek \$90.000 kateeriga mora Mehika plačati Ligi vsako leto, porabiti v druge domače namene, kakor za popravilo cest in za šole. Drugo uradno poročilo pravi, da bo zunanje ministrstvo zmanjšalo izdatke pri raznih poslaniških s tem, da bo znižalo število uradnikov. Tekom zadnjih treh tednov je finančno ministrstvo izdelovalo načrt za izdatke prihodnjega leta naročilo vsem ministrstvom, naj do skrajne meje znižajo svoje izdatke da bo mogoče proračun izravnati.

Ves čas svojega članstva v Ligi Mehika ni kazala posebnega zanimanja, kot samo, da je podpirala predlog predsednika Hooverja za svetovno razorožitev.

Mogoče pa je tudi Mehika zaradi tega izstopila, ker je bila ujaljena, ker jo je Liga šele po 12 letih svojega obstoja povabila. Lige se je v svojem povabilu leta 1930 dovolj opravičila, za napako, ki jo je Liga storila leta 1919, ko je predsednik Wilson nasprotoval, da bi Mehiko povabil v Ligo.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah

več kot eno uro posvetovala. O čem so razpravljali, se seveda ni moglo dognati.

PARIZ, Francija, 16. decembra. — Časopisje Male antante, katero podpira Francija z denarjem, skoro soglasno pozdravlja sklep Francije, da ne bo plačala Združenim državam zapadle vsote.

Značilen je članek v nekem poljskem listu, v katerem je rečeno, da bo morala Francija v bližnji bodočnosti izvojevati z Ameriko težko gospodarsko vojno.

NAČRT NOVEGA NEMŠKEGA KANCLERJA

Von Schleicher hoče dobiti delo za pet milijonov brezposelnih. — Liga mora doseči razorožitev, ali pa Nemčija izstopi iz Lige.

Berlin, Nemčija, 16. decembra. Novi nemški kancler, general Kurt von Schleicher, se je predstavil svojemu narodu po radiju ter je v svojem govoru izjavil, da ima njegova vlada pred očmi samo eno nalogo — kako najti delo pet milijonom brezposelnih Nemcev.

V svojem govoru, ki je trajal eno uro, je general Schleicher odločno zanikal, da bi hotel upeljati vojaško diktaturo ter je zatrdil, da je "družaben", ne pa "političen" general, ki ni prišel z mečem, temveč, da prinese mir nemškemu narodu.

Cilj njegove vlade je, doseči enakost Nemčije v družini narodov.

Med drugim je rekel Schleicher:

— Nemški narod želi v krogu narodov zavzeti mesto kot svobodni, enakovredni in spoštovan narod kakor zasluži po svoji velikosti, preteklosti in zmožnosti.

— Da izvršimo to veliko nalogo, bo nemška vlada šla proti svojemu cilju trdo in odločno. V treznem razsojevanju političnega položaja in zanašajoč se na zdravo notranjo moč naroda, smo pripravljeni iskreno sodelovati z vsemi vladami, ki so od svoje strani pripravljene rešiti vse mednarodne probleme po poti pravice in dobre volje.

Rekel je, da ni pristal na kapitalizma, ne socializma in da je njegov namen voditi politiko v soglasju z razmerami, ne da bi se držal natančnih pravil, samo da doseže boljše čase za nemški narod.

General Schleicher je rekel, da se bo večinoma držal politike prejšnjega kanclerja von Papena, toda ga ne bo posnemal v vseh njegovih načrtih, kajti prepotoval je celo Nemčijo in vseporsod jo slišal samo en klic: — Dajte nam kruha!

Schleicher je rekel, da ima popolno zaupanje predsednika Hindenburga in namerava odpraviti vsa posebna sodišča, katera je postavil prejšnji kancler von Papen in ki so imela namen zatreti politične nemire s silo.

General Schleicher je dalje rekel, da je navzile temu, da je general, za svetovni mir in bo Nemčija pod njegovo vlado sodelovala z Ligo narodov toliko časa, da konferenca v Ženevi sklene splošno razoroženje.

MONARHISTI HREPENE PO KAJZERJU

Osem monarhističnih skupin se je združilo. — Hočejo skupno delovati za povratek Hohenzollerncev.

Berlin, Nemčija, 16. decembra. V namenu, da združijo svoje blagostanje za obnovo cesarske Nemčije pod žezlom Hohenzollernske družine, se je združilo 8 nemških monarhističnih skupin pod imenom "Delavna skupščina za monarhistično gibanje".

Predsednik te skupine je poznani monarhist generalni major Waechter. — Pred kratkim, je Waechter izdal na svoje pristaje poziv, da se poslužijo vsake prilike, da dosežejo svoj cilj.

— Ako še ni prišel čas, da bi zopet poklicali cesarja, — pravi Waechter v svojem pozivu, — kako dolgo moramo še čakati? Do prihodnjih volitev? Ali pa tako dolgo, da bo cesar odšel od nas? Zdaj je čas in tega se moramo poslužiti?

Do sedaj je vsch osem skupin delovalo za obnovo nemškega cesarstva neodvisno ena od druge, zdaj pa so se združile v eno skupino, ki ima za cilj nemško cesarstvo z Viljemom kot cesarjem.

Vse te skupine so od prvega dne nemške revolucije delovale za obnovo stare nemške cesarske slave.

JAPONCI SO NEZADOVOLJNI

Odbor devetnajstih je za poravnavo med Kitajsko in Japonsko. — Japonska s sklepom ni zadovoljna.

Ženeva, Švica, 16. decembra. — Japonska je po svojem delegatu Yusoke Matsuoka zagrozila, da bo izstopila iz Lige narodov, ako odbor devetnajstih delegatov ne izpremeni svojega priporočila za poravnavo med Kitajsko in Japonsko.

Matsuoka, ne da bi čakal na navodila svoje vlade, je izjavil, da Japonska ne more sprejeti pogojev načrta, račun točko o poravnavi. Japonska delegacija je bila posebno razburjena vsled točke v načrtu, ki izjavlja, da Liga ne prizna Mančukuo. Matsuoka je takoj naznanil, da Japonska izstopi iz Lige narodov, ako se ta določba ne črta iz načrta.

Kitajska delegacija smatra ta načrt za zelo slab in ga ni mogoče izpeljati.

Delegati so sicer že naveajni na grožnjo Japonske, da bo izstopila iz Lige narodov, vendar pa priznavajo, da se približuje kriza.

BRKE NE

Omaha, Neb., 16. decembra. — Profesor R. Kennedy je študiral duševno stanje ljudi in je dognal, da je izmed 100 oseb, ki pustijo rasti brke, 80 oseb dševno manj vrednih.

PRODAJA VINA ZAENKRAT ŠE NE BO POSTAVNO DOVOLJENA

WASHINGTON, D. C., 16. decembra. — Zateva po legalizaciji dobrega piva je tako splošna, da se bo v kongresu že pred božičnimi prazniki vršilo glasovanje o tozadevni predlogi. Zagovorniki in nasprotniki predloge se pripravljajo na odločilen boj, ki bo izbruhnil pričetkom prihodnjega tedna.

VELIK POŽAR V TOKIO

V veliki trgovini je našlo smrt 14 oseb. — 500 ljudi se je zateklo na streho trgovine. — Pet nadstropij v ognju.

Tokio, Japonska, 16. decembra. Požar je divjal v veliki trgovini, kjer je bilo nad 500 ljudi, večinoma žensk in otrok, ki so kupovali razna darila za Božič. Ženske in otroci so zbežali na streho poslopja, kjer so stale kletke z levimi, tigri in opicami, kar je bilo namenjeno za privlačno silo za kupovalce.

Štirinajst oseb je mrtvih; deloma so skočile z gorečee poslopja, deloma pa so zgorle. Nad sto ljudi je bilo ožganih. Poslopje, ki je last Shiroiya, je imelo osem nadstropij. Poslopje je bilo zgrajeno kot varno proti ognju, zato tudi celo poslopje ni pogorelo. Požar je zelo poškodoval samo gorenjih pet nadstropij in škoda se ceni na pet milijonov dolarjev.

Divje živali so se nahajale na strehi v kletkah kot privlačna sila za žene, ki so pripeljale s seboj otroke, ko so kupovale božična darila. Četudi je bilo v trgovini več sto kupovalcev, vendar se ni zgodila še večja nesreča, kot pa, ako bi pričelo goreti nekaj ur pozneje. Požar so opazili ob desetih dopoldne.

Preplašena množica se je dve uri dremala po terasi med kletkami divjih živali.

Ogenj se je pričel, ko je nek uslužbenec privel električno svetilko, da bi prižgal svetilke na božičnem drevesu.

Mnogo ljudi, med njimi tudi več Amerikancev, je bilo po vrvi spuščeni skozi okna in s strehe. Iz petega nadstropja so z okna spustili platno, po katerem so ljudje drsali na tla.

Neka žena je po vodovodni cevi iz šestega nadstropja splezala na tla, druga pa je padla in se ubila, ko je skušala storiti isto.

Zmošnjavja je bila splošna, mnogo jih je skočilo skozi okna in so se ubili.

ODVAJALCI SO SE ZMOTILI

Kansas City, Kans., 16. decembra. — Cecilija A. Gorthoeffer, stara 26 let, knjgovodkinja ki je izginila v turek iz St. Louisa, se je prijavila na policijski postaji in izpovedala, da so jo trije moški odvedli in ji storili silo. Vsi trije so pozneje priznali, da so odvedli napačno dekle.

Poročilo iz St. Lopus pravi, da so zločinci Miss Gartheoffner zamenjali z Miss Ruth Riefeling, hčerjo H. F. Riefelinga, predsednika St. Louis Automobile Company.

Upanja californijskih vinogradnikov, da bo dovoljena tudi prodaja vina, so se zaenkrat izjalovila. Odsek za pota in sredstva je s 14 proti 9 glasovom glasoval proti predlogi, ki bi dovoljevala lahka vina.

V sedanjem kongresnem zasedanju tozadevna predloga sploh ne bo prišla na površje.

Sedem članov odseka, ki so glasovali proti predlogi za pivo, je sestavilo manjšinsko poročilo, v katerem je rečeno, da je predloga protustavna in da je pivo, ki vsebuje tri odstotke alkohola, opojno.

Washington, D. C., 16. dec. — Glavne točke predloge, ki jo bo danes odsek za pota in sredstva predložil kongresu so naslednje:

— Dovoljeno naj bo izdelovati in prodajati pivo, ki bo vsebovalo tri in četrt odstotka alkohola.

— Pivo naj bo dovoljeno prodajati trideset dni po sprejemu predloge.

— Davek na sodeček piva (31 galon) naj znaša \$5.

— Zvezna vlada naj zaščiti suhe države pred vtihotapljanjem, — Pivovarjari naj plačajo za licenco tisoč dolarjev, trgovci s pivom pa od dvajset do petdeset dolarjev.

Pivo naj bo naprodaj v steklenicah in sodčkih vseh velikosti.

Prodaja naj se v prostorih, kjer taka prodaja ni v nasprotju z državnimi ali lokalnimi postavami.

NAJVEČJA KNJIZNICA

Washington, D. C., 16. dec. — Knjižničar Herbert Putnam je v svojem letnem poročilu naznanil, da je kongresna knjižnica v Washingtonu največja na svetu. Knjižnica ima 4,477,431 knjig, poleg tega pa še več milijonov rokopisov, glasbenih del in risb.

VELIKANSKI OKTOPUS

Honolulu, Havajsko otočje, 16. decembra. — Havajski ribiči so videli velikanskega oktopusa, ki se je plazil ob pečinah in čigar tipalke so dolge najmanj dvajset čevljev, njegova glava ma trikratno velikost človeške glave.

Najprej ga je videl Henry Sylvia in so njegovo povest potrdili tudi ribiči.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR ZA LETO 1933

bomo sredi drugega tedna razposlali vsem, ki so ga že naročili. Kdor ga hoče imeti, naj ga naroči takoj, ker smo ga tiskali le omejeno število izvodov.

CENA 50 CENTOV

"GLAS NARODA"
216 W. 18th St., New York

KRATKA DNEVNA ZGODBA

CLAUDE MCKAY:

VOJAKOV POVRATEK

Claude McKay, pisatelj romane, se je rodil 1. 1896. na Jamajki kot sin revnega kmetu. Svoje prve pesmi in povesti je napisal v jamajski in v angleški in je dobil zanj nagrado instituta za umetnost in znanost v Kingstonu. Pozneje je obiskoval poljedelsko šolo v Kingstonu, vendar pa ni nikoli postal agronom, ker se je raje posvetil literaturi in si služil vsakdanji kruh kot natakar v restoracijah in v klubih. Učijo se posebno o organu ameriške napredne inteligence "Liberatorja", kjer objavlja svoje pesmi in povesti o žalostni usodi svojih vojakov črnec v Ameriki.

Vojaki so se vračali z vojne. V malem mestecu Great Lake v državi Georgiji, je bilo vse na nogah. Tri tisoč prebivalcev so govorili samo o povratku vojakov. Vsi so vedeli, da so "ameriški dečki" šli čez ocean samo zato, da bi se pomladali s površja zemlje nemškega kaiserja. Po vseh in na pamet, na katerih se je vozilo mobilizirani, povsod je bilo moči videti lepake: "Mi gremo na Berlin!", "Predrl bomo Hindenburgovo fronto!", "Demokracija proti gunnam!" itd.

"Dečki" so držali svojo besedo. Razbili so kaiserja in se zmagovalno vračali domov. Kakor sto in sto drugih ameriških mest, se je tudi Great Lake pripravljalo na srečanje s povratniki. Tisoč tri sto duš belega prebivalstva je prišlo na postajo čakati bele vojake in sedem sto duš črne prebivalstva se je pripravljalo, da sprejme črne vojake v svoj objem. Beli so poslali na fronto 75 vojakov, črni pa 100. — Oblasti so storile vse, kar je bilo potrebno za slavnostni povratek 60 belih in 75 črnih vojakov. Iz skupnega števila mobiliziranih se jih je vrnilo v rodno mesto Great Lake 40 manj.

V beli četrti so ustanovili posebne odboje za sprejem belih vojakov. Vsakojaki ženski klubi so prevzeli skrb za vse priprave nase. Ob štirih popoldne je privzelo na postajo vlak, ves ozaljšan z narodnimi zastavami in zastavicami. Proti zidarska godba je junako igrala državno himno. Župan, prokurator, sodnik, šerif, duhovništvo vseh ver, vsi so bili zbrani, da izkažejo čast ponosnim zmagovalnim vojakom Great Lakeja. Avtomobili so peljali vojake, predstavniki oblasti in "višje kroge" v mestno hišo, navadni meščani pa so navdušeno tekali za njimi in kričali: "Nobeski oče, Jezus te je chratil do hrupavosti. Župan je imel odusvetljen pozdravni govor. Njegov govor je bil nenaravno rdeč, med črnimi lici je bilo tu in tam

videti je bil kakor kak notoričen pijanec. Toda to ni bilo o alkoholizmu, zakaj država Georgija je spadalala med "suhe". V državi je bil izveden zakon o prepovedi prodaje alkohola pijac in župan, stebler mestne metodistične cerkve, ni nikakor mogel dopustiti, da bi ga kdorkoli kršil. Miss Patricia Riglsbey je prinesla mladim fantom v imenu mestnega danskega kluba lepo vezeno svileno zastavo. Ko so sedli za mizo, je pastor metodistične cerkve najprej pokusil groziti sok in druge pijske, da bi se prepričal, če ni kaj alkohola vmes. Med vrstami stolov in miz so tekali črni natakarji in služabniki — moški in ženske. Beli predpasniki so se kaj lepo prilegali črnim frakom in črnim krilom.

Ob osmih zvečer je bil banket končan. Važnejše osebnosti so pričele odhajati domov, vojaki in množica pa so še pozno v noč rajali po ulicah. Z vseh hiš so visle ameriške narodne zastave. Preko ulice so bile napete vrvice, polne zastavic in kitajskih lampjonečkov. Na mestne stroške so delili sladolede, kolačke in grozdni sok. Tu in tam so dekleta vsa vzhajena obkrožala vojake, se z njimi veselo razgovarjalo in kolektivirala. Kako so jim zavidali vsi tisti mladi mošči, ki ta večer niso imeli uniform! Nekateri imed njih so imeli stare raditilje, drugi so delali za "obrambo", nekateri pa so imeli "zgoraj" znanec, ki so jim preskrbeli zdravniška izpričevala s potrdilom o nesposobnosti zaradi "razširjenja žil" in "lažjih belatin". Sedaj ji je bilo sram in preklinjali so vse okolnosti, zavoljo katerih jim ni bilo treba iti na fronto, zakaj nobeno dekle se ta večer ni zmenilo zanje, vsako se je zanimalo le za "heroje".

Orkester je pričel igrati "one-step" in "fox-trot", mladina se je zavrtela v divjem plesu.

II.

Čez štirinajst dni je prispelo v Great Lake še petnajst črnih vojakov. "Črna četa" se je takoj prijavila, da tudi ona dostojno sprejme svoje velike sinove. Zamorske bratovščine so aranzirale sprejem in med množico je bilo moči opaziti tudi pet zamorskih pasttorjev, predstavnikov vseh verskih sekt. Radosna črna lica so se tepla pozdravljala vojake, ki so stekali iz vlaka. Neka črna mati se je z glasnim plačem vrgla v objem svojega prelepega, temnopoltega sina.

"Nobeski oče, Jezus te je chratil do hrupavosti. Župan je imel odusvetljen pozdravni govor. Njegov govor je bil nenaravno rdeč, med črnimi lici je bilo tu in tam

kle iz nesrečne ljubazni znorelo, čudno pa je bilo, kako je moglo tako trdno vztrajati pri tem, kar je bilo povedalo šerifu. In zato so Frederika zaprli.

Se tisto noč so ječo obkolili obojeni meščani z baklami, svetilkami, vrvo in petrolejem. Zahtevali so od ječarja, naj jim izroči Frederika, ta pa je o vsem takoj obvestil šerifa. Zaman je skušal šerif pomiriti množico, zaman jih je prosil, naj se razidejo. Na čelu obojenih tolpe je bil poštar Campbell, ki je prišel sem zato, da opere čast svoje deviške hiše. S strašnim tuljenjem je množica vdrila v ječo, poiskala Frederika in ga privlekla ven. Med tepežem in suvanjem je Frederik prošil milosti, trdeč, da je povsem nedolžen.

Od vseh strani so se razlegali kriki: "Linčajte ga, linčajte!" — Ljudi je bilo zmerom več, moški, ženske in otroci. Ko so bile strasti najbolj razpaljene, se je od nekdaj pojavil župan, kateremu se je za trenutke posrečilo pomiriti množico. Stopil je na prag ječe in izjavil, da se je prejšnji dan izprehajal okoli tiste stare podrtije, da je videl Pavlino, ki je z glasnim kričanjem tekla čez cesto, da je videl tudi Frederika, ni pa videl, da bi imelo to deklinirano kričanje kak poudar.

To je tolpo pomirilo in naglo se je pričela razhajati. Pred ječo so ostali le še Frederik, poštar Campbell, župan, ječar in šerif, obklani od malostevnih zija.

"Zdaj vidis, Frederik," je izpregovoril šerif, "kaj bi mogel storiti, če bi ti linčali?" Pavlina se je ustrašila, ko te je videla v vojaški uniformi. Saj veš, da v našem mestu ne marajo, da bi "nigri" hodili okoli v vojaških uniformah. Dejali smo ti že, da sleci to obleko, čemu ne poslušas, kar ti svetujejo starejši ljudje?"

"Da, Frederik," je posegel vmes župan, "v našem mestu je dela dovolj in delavska obleka ni draga. Moj brata jih prodaja. Tebi se ne vda ne ljubi delati, s koščico bi se vozil okoli kakor kakšen bel gentleman."

"Frederik, zdi se mi, da te bomo vendarle morali posaditi pod ključ zaradi potoptevstva. Vzeli ti bomo uniformo vojske Združenih držav in ti nadeli kostum, ki ti najbolj pristaja. Črni nikoli sami ne vedo, kako je treba ravnati, zmerom čakajo, da jih kdo sune. V Great Lakeju je zanje še dovolj dela. Nikakor ne bomo gledali, da bodo postopali in vihali nosove, čeprav je bil kdo izmed njih na Franceskem in so tam ravnali z njimi kakor z belem. Nekaj mesecev boš moral delati v okovih, Frederik. Že jutri boš lahko okusil to prijetno zadevo. Koristilo ti bo, budi prepričan."

"Zaprte ga," je pristavil, obrnjen k ječarju.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listo, katerega prejimate, je razvidno, kdaj vam je naročnina pošla. Ne čakajte toraj, da se Vas opominja, temveč obno, vite naročnino ali direktno, ali pa pri enem sledečih naših zastopnikov

CALIFORNIA
Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO
Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, A. Saffin
Salida, Louis Costello
Walsenburg, M. J. Bayuk
INDIANA
Indianapolis, Louis Banich
ILLINOIS
Aurora, Mary Butchar
Chicago, Joseph Bilsch, J. Bevil
J. Lukinich, Andrew Spillar
Cicero, J. Fabian
Joliet, A. Anzeic, Mary Bamblech
J. Zaletel, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich
Waukegan, Jože Zelenc

KANSAS
Ohrard, Agnes Motnik
Kansas City, Frank Zagar
MARYLAND
Beyser, J. Cerne
Kittimilit, Fr. Vodopivec
MICHIGAN
Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stulac
MINNESOTA
Chisholm, Frank Gouze, Frank Pucelj
Ely, Jos. J. Peschel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vesel
Hibbing, John Povse
Virginia, Frank Hrvatic

MISSOURI
St. Louis, A. Nabrogi
MONTANA
Klein, John R. Rom
Roundup, M. M. Panian
Wahoe, L. Champs

NEBRASKA
Omaha, P. Broderick
NEW YORK
Gowanda, Karl Strlnsha
Little Falls, Frank Masle
OHIO
Barberton, John Balant, Joe Hill
Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Spapnik
Euclid, F. Bajt
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant in J. Kumt
Niles, Frank Kogovšek
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikelj
OREGON
Oregon City, Ore., J. Koblar
PENNSYLVANIA
Ambridge, Frank Jakš
Bessemer, Mary Hribar
Braddock, J. A. Germ
Bridgeville, W. R. Jakobec
Broughton, Anton Ipavec
Claridge, A. Yerin
Conemaugh, J. Brezovec, V. Jo. vanček
Crafton, Fr. Machek
Export, G. Previc, Louis Zupan
Gl. A. Skerlj
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin
Greensburg, Frank Novak
Homer City in okolič, Frank ...
recheck
Irwin, Mike Paushek
Johnstown, John Polantz
Krayon, Ant. Tauhelj
Luzerne, Frank Balloch
Mapor, Fr. Demahar
Meadow Lands, J. Koprivšek
Midway, John Zust
Moon Run, Frank Podmilšek
Pittsburgh, Z. Jakše, Vinc. Arh
J. Pogacar
Presto, F. B. Demahar
Reading, J. Poudirc
Steelton, A. Hren
Unity Sta. in okolič, J. Skerlj
Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovar
Willock, J. Peternej
UTAH
Helger, Fr. Krebs

BLAZNIKOVE
Pratike

za leto 1933

Kdor jo hoče imeti, naj nam piše.

Cena 20c
s poštino vred."Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Naši v Ameriki.

Iz mesta Waterbury, Connecticut, prihaja vest, da je tam umrl nek Frank Gorše, ki je živel v skrajno sirotnem stanovanju, toda so ob njegovi smrti doglali, da je zapustil \$1.043.688.45. V zapuščini se nahaja \$400.000 gotovega denarja. Več mesecev prej, predno je umrl, je bil videti jako potrt. Govori se, da izgnanil mnogo denarja v spekulacijah na Wall Streetu. Splošno se je sodilo, da je bil največji siromak, toda sodnja je ugotovila, da je zapustil nad milijon dolarjev. Poleg \$400.000 v gotovini zapuščina Gorše \$269.000 v Liberty bondih in \$383.000 v najboljših bondih in ostanek ima na prvi vknjižbi. Oprema njegove sobe, kjer je stal, je bila precejna za \$15. Baje ima brata v New Yorku Arturja.

— 12. decembra je preminula v Clevelandu rojakinja Johana Blatnik, rojena Novak, stara 67 let. Doma je bila iz vasi Ponikve pri Ribnici. V Ameriki je bivala 40 let. Tu zapuščala tri sinove in dve hčeri.

— 13. decembra je preminul v Clevelandu rojak Andrej Kremžar. Bolehal je ne nekaj dni ter je podlegel pljučnici. Star je bil 58 let. Pokojni Andrej je bil doma iz Preserja. Notranjsko, tri ure hoda od Ljubljane Bil je sin znanega Kremžarjeve družine ter je vse čas tukaj opravljal težka kovaška dela v New York Central tovarni v Collinwoodu. V Ameriki je bival 33 let.

POMEMBNE STE-
VILKE

Maginot je umrl 7. januarja. Briand 7. marca. Doumerja je umoril Gorgulov 7. maja. Gorgulova so usmrtili 14. septembra (2x7) in naše leto je deljivo s 7.

Te podatke priložuje francoska revija "Mois". Sedmice so smatrali že od nekdaj za skrivnostno število. Kaldeji so poznali 7 planetov, teden so razdelili v 7 dni, po Izraelcih je Bog ustvaril svet v 7 dneh, pri Grkih se je teplo 7 mest za čast Homerjevega rojstnega kraja, imeli so 7 modrijanov in 7 glavnih grehov in 7 arhanglov, apokalipsa govori o knjigi s 7 pečati.

14 kot mnogokratnik sedmice ima veliko vlogo v zgodovini Bonapartov. Bastiljo je zavzela množica 14. julija in to je bil "uradni" začetek velike revolucije. Ludovik XIV. je zasedel prestol 1. 1643, vsota teh števil da 14. Isto tako pri naslednjih dogodkih: Ludovika XIV. smrt 1. 1715, v starosti 77 let; pričetek vladavine Ludovika XIII. 14. maja in njegova smrt isto tako 14. maja; rojstvo Henrika IV. 14. decembra 1553, njegova zmagaz pri Ivryju 14. njegova smrt 14. maja.

Kritično število Bonapartov je bilo 17. Ime Napoleon Bonaparte šteje 17 črk. Napoleon se je rodil 1. 1808, cesarica Evgenija se je rodila 1826, Napoleon III. se je poročil 1853, po tem dogodku je vladal še 17 let, njegov sin je umrl s 17 letom. Napoleon I. je umrl 5. maja 1821 (vsota teh števil je 17).

Število 13 je isto tako predmet praznovornih predstav. Richard Wagner se je rodil 1813, umrl je 13. februarja, ime in priimek mu štejeta 13 črk, napisal je 13 oper. Bayreuth je ostavil zadnjic 13. septembra. "Tannhauserjeva" partitura je končal 13. aprila 1844, 13. marca 1861 je "Tannhauser" v Parizu pripadel. 13. maja 1895 pa je zmagal.

Kaj je za vseni temi številkanji? Velikim prevaram. Ni trško med milijardami primerov in dogodkov izbrati nekoliko tisoč, ki na videz odkrivajo mističnost kakšnega števila, a to velja za vsa števila, ne samo za ta. V nekaterih primerih pa vpliva tudi sugestija. Francoski pisatelj René Boylesse je vedel, da se je njegova mati rodila 14. aprila in umrla 14. aprila, sam se je rodil 14. aprila in si je vzel življenje v napadu nevrastenije spet 14. aprila. Takšnih drastičnih slučajev pa je malo.

POJOČE SKALE IN
ZVENEČE GORE

Malokdo ve, da imamo v naravi tudi pojoče skale, zveneče doline in planine.

To petje in zvenenje je fizikalno seveda lahko pojasniti. V znameniti Fingalovi jami na otoku Staffi, ki se s keltskim imenom naziva "An

WISCONSIN
Milwaukee, Joseph Tratnik in J. Koren
Sheboygan, Leo Majcen
WEST ALLIS
Frank Skok
WYOMING
Rock Springs, Louis Taucher
Diamondville, Joe Rolich

na vine", "harmonična jama", — proizvajajo valovi, ki se zadevajo ob njeno bazalno ozadje, izredno melodične zvoke. Stene so iz krasnih bazaltnih, prizmatičnih stebrov različne velikosti. V močni burji pojejo ti stebri kakor piščali, ogromnih orgel. Slične melodične zvoke je slišati destikrat v bibavici Rdečega morja ob arabski obali. Domninski pravijo, da se "morje joče".

Ob gornjem Orinoku in drugod v Južni Ameriki so granitne skale, ki proizvajajo ob sonenem vzhodu orgelskim podobne zvoke. Nekaj sličnega je z enim izmed bleh Memanovih orjaških kipov pri Tehah v Zgornjem Egiptu. L. 27. pred Kr. je ta kip dobil razpoko in z njo lastnost, da je začel ob sonnem vzhodu zveneti. Rimski cesar Septimij Sever je dal to razpoko zadelati, zvenenje je postalo odslej slabotnejše, a vendar še zelo dobro slišno. Tisoč in tisoč vladarjev, učenjakov in pisateljev je posetilo ta kraj nalašč za to, da je slišalo ta "božji glas", o katerem govore nesteti napisi na vzhodni in na nogah spomenika. Stari so pravili, da pozdravlja Memnon s tem otožnim glasom svojo mater Eos, jutranjo zarjo. Moderna fizikalna razlaga po nočnem mrznu hipona segreje, s čimer nastanejo v njegovi sestavi določene spremembe in majhne razpoke, ki dajejo navedeni zvok.

Drugi znameniti akustični fenomen so zveneči kamni pri Guilloju v Bretanski, ki sicer ne pojejo sami od sebe, temveč če jih na določenih mestih udariš s kladivom ali kamnom. Z istočasnim udarjanjem na različnih mestih se da na ta način doseči prav izrazit akord v duru.

Renleux opisuje v posebnem spisu neko dolino v porenskem gorovju, v kateri se oglašajo od časa do časa skrivnostno zvenenje, ki zvenja kakor dih, naraste do nepopisne lepote in močnejši ter spet polagoma umre. Zvok tega mističnega zvena je mali c z njegovo oktavo in zadušeno kvinto. Takšnih zvenečih dolin je pa na svetu še več.

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojakom toplo priporočamo. Naročnina za "Glas Naroda": Za eno leto \$6.; za pol leta \$3.; za štiri mesece \$2.; za četrt leta \$1.50. New York City je \$7. celo leto. Naročnina za Evrono je \$7. za celo leto.

Božični prazniki

so pred vrati

Letos ne bodo tako veseli kot so bili prejšnja leta, toda sleherni jih bo praznoval v spominih na staro domovino.

Nikdar ni spomin na domovino in na svojece tako jasen in svetel kot v božičnem času.

Pa tudi naši domači o Božiču nestrpno čakajo pisma iz Amerike

Veseli so pozdravov in voščil, najbolj jih pa razveseli denarna pošiljatev.

DINARJI SO SEDAJ POCENI

Pošljite božična darila v obliki denar. ne nakasnice s posredovanjem

Metropolitan Travel Bureau (Frank Sakser)
216 West 18th Street New York, N. Y.

POZIV

NAROČNIKOM

Vse naročnike, ki se niso odzvali na poslane jim opomine prosimo, da po možnosti takoj poravnajo naročnino. Ko mur to začasno ni mogoče, naj nam sporoči.

Vsem onim, ki se ne bodo odzvali, bomo primorani vstaviti nadaljno pošiljanje lista.

Uprava "Glas Naroda"

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

